

İzmir'in Kentleşme ve Planlama Süreçlerinde Deneyimlediklerimizle, İkinci Yüzyıla Bakmak

Semahat Özdemir

Kasım 2023

İzmir'in Kentleşme ve Planlama Süreçlerinde Deneyimlediklerimizle, İkinci Yüzyıla Bakmak

Değerli katılımcılar merhaba; bu anlamlı etkinliğe beni davet ettiğiniz için, sizlere ve Düzenleme Komitesi'ne çok teşekkür ediyorum. Cumhuriyetimizin yüzüncü yılında, öncelikle büyük önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, vefatının 85. yılında, ilkelerine sahip çıkacağımızı bir kez daha belirterek, sevgi ve saygıyla anıyorum. Onun «**Yurtta barış, Dünya'da barış**» çağrısını ve dileğimi sizlerle de paylaşmak istiyorum.

Sunuşum iki bölümden oluşacak;

- İlk bölümde, Dünya'daki siyasi ve makro ekonomik politika değişimleriyle ilişkili bir biçimde, Ülkemizde ve İzmir'de yaşanan kentleşme süreci ve planlama deneyimimizi; başardıklarımızı, başaramadıklarımızı özetleyerek ortaya koymaya çalışacağım.
- İkinci bölümde ise, gelecek yüzyıla bakarken; daha sağlıklı, güvenli, doğayla ve kültürel varlıklarımızla uyum içindeki yaşam çevrelerinin yaratılabilmesi için; nasıl bir planlama süreci, kurumsal yapısı ve eğitiminin gerektiği konusundaki düşüncelerimi sizlerle paylaşacağım.

1923-1950 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1929 yılında yaşanan Dünya Ekonomik Buhranının da etkisiyle, genç Cumhuriyet'te, **“devletçi ekonomi politikalar”** benimsenir.
- Cumhuriyetin temel amacı, bir **“ulus devlet”** inşa sürecidir.
- Demiryolları inşa edilir, yabancı şirketler millileştirilir, Sümerbank, Etibank kurulur, şeker, kağıt, dokuma sanayiine ülke bütününde yatırımlar yapılır, ihracat, ithalatı geçer ve 1933-37 yılları arasında, Ülkemiz en planlı kalkınma yıllarını deneyimler.
- Cumhuriyet sonrasında, 1927 yılında, toplam nüfusumuz yaklaşık 14 milyon kişidir ve bu nüfusun yalnızca % 24'ü kentlerde yaşamaktadır,
- Ankara'nın başkent olması, planlanması ve imarı ve Kurtuluş Savaşı sırasında yanan yerlerin imarı ve Anadolu'da devlet işletmelerinin kurulduğu kentlerin planlanması, köylerin planlanması öncelikli meselelerdir.

1930 lu yıllar

- İzleyeceğimiz görüntüler 2011 yılında Sayın Canerhan Tipi tarafından hazırlanmıştır

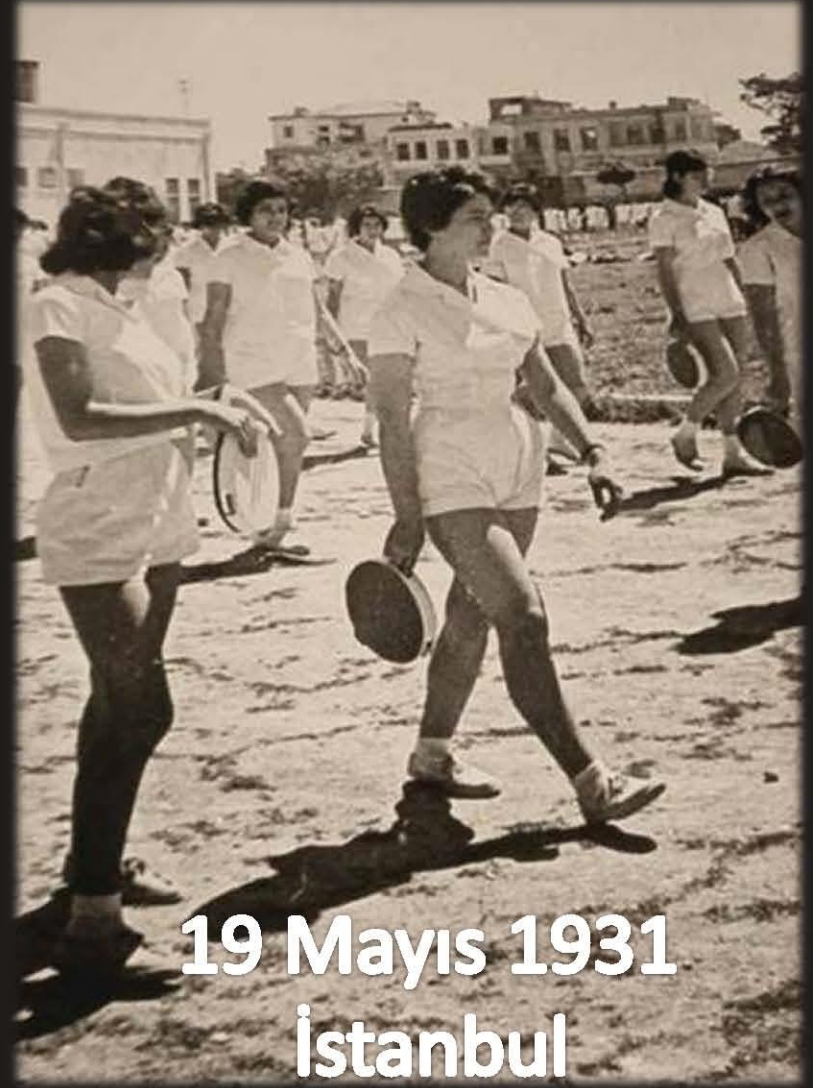
Urfalı hanımlar Suruç 1932

Kadınlarımızın özgürlüğün tadına vardığı yıllar

29 Ekim 1931 Kırklareli

**19 Mayıs 1931
İstanbul**

**23 Nisan 1931
Mersin Lisesi**

1935

Balıkesir demiryolu açılış töreni

**Demiryollarıyla kömüre, bakıra varıyoruz
Akdeniz'i Karadeniz'e bağladık**

Balıkesir'e vardık, Sivas'ı aştık yarın Erzurum'dayız

Türkiye 1937

Salacak Plajı - İstanbul

La Turquie Kemaliste dergisinde çıkan bir fotoğraf

1923-1950 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- İkinci Dünya Savaşı, Dünya'nın yeni bir paylaşım savaşıdır. İsmet İnönü'nün diplomasi başarısı, Türkiye'yi bu savaşın yangınından korur.
- Sorunlar çoktur, savaş yılları, yokluk ve karne dönemidir, ancak bu yıllarda kurulur Köy Enstitüleri ve Dünya eğitim literatüründe, özgün ve başarılı bir örnek olarak yerini alır.
- 1945 yılında Ülke nüfusu 19 milyon kişiye yaklaşmıştır ve hala bu nüfusun yalnızca %25'i kentlerde yaşamaktadır.

Köy enstitüleri

1923-1950 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- İzmir Merkez Kenti'nin 1935 yılı nüfusu, 198 808 kişi, çevresindeki yerleşimlerin toplam nüfusu ise; 34 015 kişidir. 1950 yılına gelindiğinde, Merkez Kentin nüfusu 230 143 kişiye, çevre yerleşimlerin nüfusu ise 52 346 kişiye ulaşmıştır.
- 1925 yılında, kentin yalnızca bir bölümünü ele alan Rene Danger Planı ve 1948 yılında Le Corbusier tarafından hazırlanan ve hiç uygulanmayan imar planı, bu dönemde hazırlanır.
- Yangın yerlerinin yeniden yapılaşması, meydanların oluşması ve Kültürpark'ın kente kazandırılması, bu dönemin en önemli kazanımlarıdır.

1923-1950 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

Kaynak; A. Güngördü, H.E.Güner,

**«1922 BÜYÜK İZMİR YANGINI SONRASI İZMİR
CUMHURİYET MEYDANININ OLUŞUMU VE
MEKÂNSAL GELİŞİMİNİN İNCELENMESİ»**

*İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi - İAÜD - ISSN: 1309-1352, Nisan
2019 Cilt 11 Sayı 2 (111-130)*

1950-1980 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- İkinci Dünya Savaşı sonrası, Dünya; iki kutuplu hale gelirken, yeni işbirliklerinin ve ekonomik ilişkilerin kurulduğu bir döneme geçer.
- Türkiye ise artık çok partili rejime geçmiştir ve Demokrat Parti Hükümetlerinin politikaları, önceki dönmeden farklılaşmaktadır. Karayolu politikasına geçiş, ABD ile ikili işbirliği anlaşmaları ve Marshall yardımları, on binlerce traktörün Ülke'ye girişi, tarımsal üretim süreçlerini doğrudan etkilemiştir.
- Kentlerde okulların, sağlık kurumlarının, fabrikaların kurulması ise kentlerin çekiciliğini arttırmıştır ve Türkiye; «kırdan kente göç» sürecine tanıklık etmeye başlamıştır.
- 1950-60 yılları arasında, Ülkenin toplam nüfusu 21 milyon kişiden, 28 milyon kişiye ulaşmış, kentsel nüfus ise 5 milyon kişiden 9 milyon kişiye ulaşmıştır. Göç, çoğunlukla büyük kentlerdir ve barınma sorunu da büyük ölçüde **«gecekondular»** yapmakla çözülür.

1950-1980 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- Gecekondu hukuki olarak; başkasına veya kamuya ait olan araziler üzerinde, ruhsatsız olarak yapılan yapılardır. Ülkemiz bu yapı üretim süreci ve biçimiyle, Dünya şehircilik literatürüne yeni bir tanım katar.
- Cumhuriyet, Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan dış borcun son taksitini 1954 yılında öder, ama çok da önemli bir varlığı devralır. Osmanlı yönetim sisteminin ana omurgasını oluşturan «**miri toprak sistemi**» nedeniyle, çok büyük miktarda, «**kamu/hazine arazisi stoğu**» Cumhuriyet yönetimlerine kalır.
- Kente göçen yoksulların gecekondualarını yapmak için seçtikleri alanlar, kentin hemen bitişiğinde, genellikle eğimli, kamu mülkiyetindeki arazilerdir.
- Göç eden nüfusun varış noktalarından birisi İzmir şehridir. 1950 yılında 230 143 kişi olan merkez şehrin nüfusu, 1960 yılına dek ikiye katlanmış ve 425 043 kişiye ulaşmıştır. Çevre yerleşimlerin ise aynı dönemde nüfusu üçe katlanmış ve 52 346 kişiden 142 479 kişiye ulaşmıştır.

1950-1980 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

Gecekondular, çoğunlukla bir iki katlı, bahçelidir ve barınma amaçlı kullanılmaktadır.

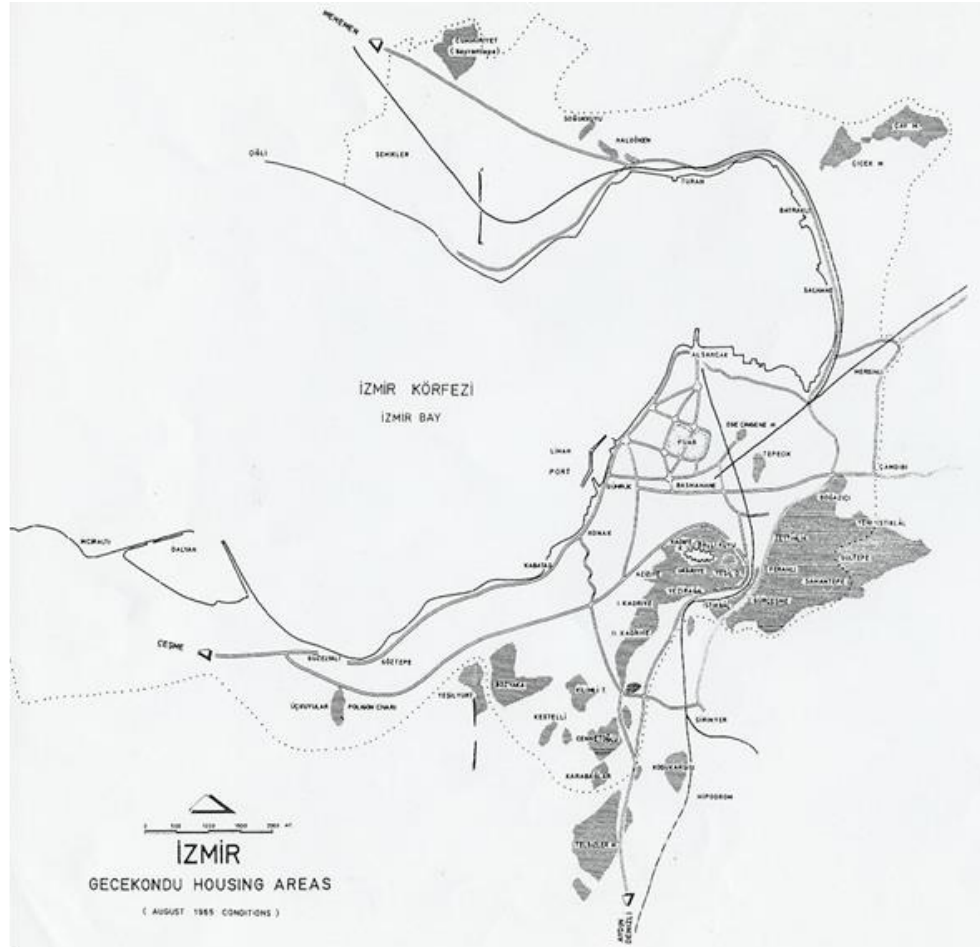
Büyük kentlerde giderek sayıları artan gecekondu alanlarına ve barınma sorununa çözüm bulabilmek amacıyla, 1966 yılında, **«gecekondur yasası»** çıkarılır.

Oldukça kapsamlı ve öncü bir yasa olan bu yasaya dayanarak, kent planlarında, kamu arazileri üzerinde, **«gecekondur önleme bölgeleri»** oluşturulur.

Kaynak: Gecekondur in İzmir, Ministry of Reconstruction & Resettlement, 1966.

1960'lar- İzmir'de gecekondu alanları

Kaynak: Gecekondus in İzmir, Ministry of Reconstruction & Resettlement, 1966.

1950-1980 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1953 yılında, yarışma ile elde edilen ve yalnızca İzmir Belediyesi sınırları içini kapsayan; K.A.Aru, G.Özdeş ve E.Canbolat planının; 2000 yılı hedef nüfusu ise, 400 000 kişidir. Bu hedef, 1960 yılında bile aşılmıştır.
- Ve 1950 li yıllarda ODTÜ kurulur. Türkiye'deki ilk «**şehir ve bölge planlama bölümü**» açılır. Mimarlık bölümüyle ortak eğitim programını benimseyen Bölüm, ilk mezunlarını 1966 yılında verir.
- 1960 lı yıllar; askeri müdahale, yeni bir anayasa ve yeni kurumların olduğu yıllardır. Türkiye artık «**planlı kalkınma**» dönemine girmiş, DPT kurulmuş, beşer yıllık kalkınma planları yapılmaya başlanmıştır.
- Bu yıllarda kurulur Ankara, İstanbul, Bursa ve diğer büyük kentlerimizde, İmar ve İskan Bakanlığı'na bağlı, «**metropolitan alan nazım plan büroları**». Şehir plancıları, mimarlar, ekonomistler, inşaat mühendisleri, istatistikçiler, sosyologlar; birlikte, yerelde ve kentleri çevrelerindeki yerleşimlerle birlikte ele alarak, bütüncül bir ele alışla planlama çalışmalarına başlarlar.

1950-1980 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1970'li yıllar; kentlere göçün hızlı bir biçimde devam ettiği, gecekondulaşma ve kaçak yapılaşmanın gözlemlendiği yıllardır ve bir yandan da büyük kentlerin çevrelerindeki yerleşimlerin, giderek bağımsız belediye oluşturmakta olduğu yıllardır.
- 1980 yılında Ülke toplam nüfusu 45 milyona, kentli nüfus ise 20 milyona ulaşmıştır. Aynı yıl, İzmir kenti nüfusu ise 1 225 225 kişidir ve artık kentte, Konak ve Karşıyaka'dan oluşan merkez kent dışında «**13 ayrı belediye**» yönetimi vardır.
- İzmir kenti bir yandan gecekondu ve kaçak yapı sorunuyla karşı karşıyadır ama bir yandan da, planlı ve ruhsatlı olarak, **Körfezi bir duvar gibi çevreleyen, bitişik/blok nizam sekiz katlı yalı apartmanların** inşasına tanıklık etmektedir. İzmir; Körfezi çevreleyen güzelim iki katlı ve kültürel değere de sahip olan yapı stoğunu kaybetmektedir.
- Giderek bu yık-yap-sat süreci ara sokaklara da giriyor ve iki katlı, bahçeli evler yıkılarak yerine beş katlı bitişik nizam/blok nizam apartmanlar yapılıyordu.
- Kentin en büyük sorunlarından birisi ise, Körfez'e akan atık sular ve İzmir kokuyordu.

1980-2000 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1980'ler, Dünya'da büyük dönüşümlerin yaşandığı, Doğu Bloğunun çözüldüğü, Berlin Duvarı'nın yıkıldığı, etnik çatışmaların öne çıktığı, neo-liberal politikaların hayata geçirildiği yıllar olmuştur.
- Ülkemizde ise, bir kez daha 1980'in eylül ayında bir askeri müdahale gerçekleşiyor ve yeni bir Anayasa hayata geçiriliyordu.
- Yeni ekonomik politikalara göre; devlet küçültülecek, özelleştirme politikaları hayata geçirilecek, turizm ve toplu konut sektörü desteklenecekti.
- 1984 yılı, yeni İmar Yasası'nın yürürlüğe girdiği yıl oldu ve yerleşimlerin imar planı yapma ve onama yetkisi, merkezi yönetimlerden alınarak belediyelere devredildi ve İzmir dahil olmak üzere, **«metropoliten belediye»** uygulamasına geçildi ve **nazım plan büroları kapatıldı.**
- Kıyılardaki belediyeler, çoğunlukla bu yıllarda onayladı yazlık konut sitelerinin yer aldığı planları. Kimi kez tarım alanları üzerine, kimi kez narenciye bahçelerinin üzerine **yüz binlerce yazlık konut inşa edildi.**

1980-2000 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1980'li yıllar, İzmir'de de toplu konut girişimlerinin desteklendiği ve hayata geçirildiği yıllar oldu. 1972 yılında onaylanmış olan İzmir Nazım Planı'nın öngördüğü kentsel gelişme alanlarında «**Egekent**» ve «**Evka**» toplu konut alanları, Belediye'nin öncülüğünde ve kooperatifler modeliyle hayata geçiriliyordu. İmar Planında «gecekondu önleme bölgesi» olarak tanımlanmış alanların bir bölümü, bu toplu konut kooperatiflerine tahsis ediliyordu.
- Bir başka büyük dönüşüm ise, gecekondu ve kaçak yapı alanlarında yaşanıyordu. Bu yapılar af kapsamına alınıyor ve 4 kata kadar yeni yapı yapma hakkı veriliyordu. Türkiye, «**ıslah imar planları**» ile planlama pratiğine yeni bir tanım daha getiriyor ve daracık sokaklarda, küçücük parsellerde, 4 katlı apartmanlar yapılıyordu.
- Körfez'de Büyük Kanal Projesi hayata geçiriliyor ve atık su arıtma tesisi yapılıyordu.

1980-2000 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1990 yılına gelindiğinde, Ülkemizin toplam nüfusu 56 milyona, kentsel nüfusu ise 33 milyona ulaşıyor ve kentsel nüfus oranı %59 a çıkıyordu.
- 90'lı yıllar, doğuda PKK terörünün tırmandığı, boşaltılan köylerin olduğu ve planlama literatürümüze **«travmatik göç»** olarak giren, yeni bir göç dalgasının yaşandığı yıllar oldu.
- Bu göçün varış noktaları farklıydı, Diyarbakır, Urfa, Mersin, Van şehirlerinin yanı sıra, İzmir de bu göçün sonlandığı şehirlerden birisi oluyordu.
- Narlıdere yamaçları, Bornova Yeşilçam Mahallesi, Karşıyaka Onur Mahallesi, Konak Cennetçeşme Mahallesi, Gaziemir Sevgi Mahallesi, yeni göçenlerin yerleştiği mahallerden bazıları oldu.

Konak belediyesi Cennetçeşme Limontepe Mahallesi gecekonduları

Kaynak: S.Özdemir, A.Avar ve diğ. «İmar Afları Sonrasında İzmir'de Gecekondulaşma: Sosyo-Ekonomik, Mekansal Bir Çözümleme, 2005, TÜBİTAK araştırma Projesi, SBB-8005

Karşıyaka Onur Mahallesi ve Bornova Yeşilçam Mahallesi gecekonduları

Kaynak: S.Özdemir, A.Avar ve diğ. «İmar Afları Sonrasında İzmir’de Gecekondulaşma: Sosyo-Ekonomik, Mekansal Bir Çözümleme, 2005, TÜBİTAK araştırma Projesi, SBB-8005

1980-2000 yılları arasında kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 1995 yılının kasım ayında, İzmir şehri bir sel felaketine tanık oldu ve 61 kişi yaşamını yitirdi.
- 1999 yılında ise Türkiye, büyük Körfez depremini yaşadı ve resmi, verilere göre 17 000 kişi yaşamını yitirdi.
- Bu yaşananlar çok üzücüdür, ancak 1996 yılında İstanbul'da «**Habitat kent zirvesi**» toplanır. İzmir'de de heyecan yaratır bu etkinlik ve «**İzmir Yerel Gündem 21**» platformu büyük bir heyecanla oluşturulur. Katılım sözcüğü artık gündelik yaşamımızda yer almaya başlar.
- Ve yine 1990'lı yıllarda, TMMOB meslek odaları ve yerel yönetim işbirliğiyle, «**İzmir-Kordon Otoyol Geçişi Projesi**» durdurulur ve kent çok güzel bir yeşil alan kazanır.

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- AKP hükümetlerinin yönetimde olduğu son yirmi yıl içinde, küreselleşme sürecinin bir parçası olmaya devam etmekte olan Ülkemizde neo-liberal politikalar, uygulanmaya devam etmiştir. Özetle;
 - Özelleştirmeler hızlanmış ve kamu arazileri ve 2b olarak bilinen orman mülkiyetindeki araziler özelleştirmeye devam edilmiş,
 - Madencilik ve enerji yatırımları, karayolu, turizm ve inşaat yatırımları öne çıkmış,
 - Merkezi yönetime bağlı olarak etkinlik gösteren TOKİ ve Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı, Ülke genelinde kentleşme, konut ve kentsel dönüşüm projelerinde çok etkin konuma gelmiştir.
 - Tarımda üretimsizleşme ve kırsalın çözülme süreci yoğunlaşmıştır.

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- Ülke nüfusu bir yandan kıyılaşıırken, bir yandan da artmaya devam etmektedir. 2011 yılı nüfusu 74 724 269 kişiye ulaşmıştır.
- Yerel yönetim yapısında çok büyük değişimlere gidilmiş, Ülkemizdeki 31 il, büyükşehir belediyesi statüsüne geçirilmiş ve belediye sınırları, il sınırları olmuştur. İl özel idareleri kaldırılmış ve binlerce köyün tüzel kişilikleri kaldırılmıştır.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi de bunlardan birisidir ve artık belediye sınırları, il sınırlarına dek genişlemiştir.
- Kentin içinde de kapalı konut siteleri inşa edilmeye başlarken, yerel yönetim ile Merkezi Yönetimi karşı karşıya getiren planlar ve projeler hayata geçirilmeye başlamıştır.

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- Urla-Çeşme-Karaburun Yarımadası'nda HES, RES, GES, JES yatırımları, yerelde yaşayanlar için kimi kez sorun oluşturmaktadır ve yerel mücadeleler yürütülmektedir.
- 2010 yılı nüfusu 3 606 326 kişi olan İzmir kentinde en önemli yatırımlardan birisini, raylı sistem yatırımları oluşturmuştur. Kent kuzey-güney ve doğu-batı doğrultusunda raylı sistem ağıyla çok önemli bir aşama kaydetmiştir.
- Bir yandan da sivil toplum örgütlenmekte yerelde kurumlar arası işbirliği oluşmaktadır.
- **«Süslü kadınlar bisiklet topluluğu»** ve diğer sivil toplum örgütlerinin eylemleri ve yerel yönetimin belirlediği öncelikler doğrultusunda, **«İzmir-Deniz Projesi»** hayata geçirilmiş ve Körfezin çevresi; yaya yolları, bisiklet yolları, sanat eserleri ve peyzaj düzenlemeleriyle, nitelikli bir kamusal alana dönüşmüş ve kentlinin yaşam kalitesi yükseltilmiştir.

Kaynak:

Süslü Kadınlar Bisiklet Turu
buluşması

(<https://suslukadinlarbisikletturu.com/2017/07/03/suslu-kadinlar-bisikletturu-2017/>, 2018,1)

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- İzmir Büyükşehir Belediyesi, kırsala yüzünü erken dönen belediyelerden birisi olmuş ve kırsal kalkınma projelerini desteklemiş ve hayata geçirmiştir.
- Gediz Havzası'nın bir bölümü, Bakırçay Havzası'nın bir bölümü, Küçük Menderes Havzası'nın ise hemen tümü, İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer almaktadır. Üç havzaya ilişkin olarak da Belediye/ler, İzmir Kalkınma Ajansı ve üniversitelerin ilgili uzmanlık alanlarından akademisyenlerin katılımıyla ve yerel katılım süreçleriyle, havza çalışmaları yapılmış, varlıkların korunması ve geliştirilmesi, sorunların çözümü için stratejiler geliştirilmiştir.
- Havza çalışmalarında görülmüştür ki, gerek yüzey gerekse de yeraltı sularında ve toprakta kirlenme, su kaynaklarında azalma ve bitkisel üretimde aşırı kimyasal kullanma nedeniyle kirlilik söz konusudur.

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- Terör olayları son dönemde azalmış, ancak çevre ülkelerde, özellikle Suriye'de yaşanan siyasi kriz nedeniyle, Ülkeye ciddi **mülteci göçü** olmuş ve sınır kentlerinde başka nitelikte sorunlar yaşanmaya başlamıştır. Bugün ülkemizde yaklaşık olarak 3,7 milyon Suriyeli ve diğer ülkelere gelenlerle birlikte 5 milyon yabancı uyruklu kişi yaşamaktadır.
- İnsanlık, 21. yüzyılda son yılların en büyük salgınını yaşamış, **Covid 19 salgını** Nisan 2023 itibariyle, tüm dünyada 685 milyon «vaka sayısı»na ulaşmıştır. Tüm dünyada bu salgın nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı ise 6,8 milyona ulaşmıştır.
- Ülkemizde ise Mart 2022 tarihi itibariyle vaka sayısı; 15 milyona ve vefat sayısı ise, 98 514 kişiye ulaşmıştır.

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- 2020 yılının 30 ekiminde, İzmir Kenti Sisam Adası merkezli ve 6.9 büyüklüğündeki depremden etkilenmiş ve ağırlıklı Bayraklı'da olmak üzere çok sayıda yapı zarar görmüş ve 117 hemşerimiz yaşamını yitirmiştir.
- 6 şubat 2023 tarihinde yaşadığımız büyük Maraş depremlerinde ise resmi rakamlara göre, 50 000 kişiden fazla yurttaşımız yaşamını kaybetti.

2000'li yıllarda kentleşme süreci ve planlama pratiği

- Geçen yıl başlayan Ukrayna-Rusya Savaşı ve son bir ayda yaşanmakta olan İsrail-Filistin savaşı ise, yeni ölümlere, yaralanmalara neden olmuştur ve Dünya savaşların yanı sıra, yoksulluk nedeniyle yeni göç dalgalarıyla karşı karşıyadır.
- 2021 yılı TÜİK verilerine göre, Ülke nüfusumuz 84,68 milyona ulaştı. Toplam nüfusumuzun yaklaşık 78 milyonu ise kentlerde yaşıyor (Büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki kırsal yerleşmeler dahil).
- Özetle, bugün nüfusumuzun %93'ü kentlerimizde yaşıyor **ve son 50 yılda, kentlerimizin nüfusu 50 milyon kişi artmış durumda.**
- İzmir Kentinin 2022 yılı nüfusu ise 4 462 056 kişiye ulaşmıştır. Bu denli hızlı nüfus artışı ve yaşanan çok boyutlu sorunlar, yeni yüzyılda, özellikle olumlu deneyimlerimizden hareketle yeni bir planlama anlayışı ve süreci, yeni kurumsal yapı ve eğitimde yeni arayışları gerekli kılmaktadır.

Yeni yüzyıla bakış

- Bilim ve Teknoloji Dergisi'nde okuduğum bir makalede, Dünyanın altıncı büyük yok oluş sürecine girdiğini öğrendim. Bu yok oluş süreci, daha önceki süreçlerden iki nedenle farklılaşmaktaydı. Birinci neden, sürecin çok daha hızlı olmasıydı; ikinci neden ise, kapsadığı canlı türünün çok daha fazla olması ve ilk kez insan soyunu da kapsamasıydı.
- İklim Krizi, bugün Dünya'nın karşı karşıya kaldığı en büyük sorun ve Ülkemiz, bu krizden yoğun olarak etkilenecek kuşakta yer almakta. Gelecek on yıllarda;
 - ısı artışı
 - deniz seviyesi yükselmesi,
 - kuraklık,
 - fırtına, tayfun, kasırga ve sel vb. aşırı iklim olaylarının sıklıkla yaşanacak olması ve beraberinde iklim göçlerinin yaşanacak olması gündemde.

Yeni yüzyıla bakış

- Pek çok gelişmiş ülkede, çok disiplinli uzmanlıklarla ve katılım süreçleriyle ve kurumların eşgüdüm içinde çalışmasıyla «**entegre havza yönetim planları**» hazırlanmaktadır. Havzaların su bütçesi yapılmakta, havza ekosistem bütünlüğü içinde toprak, su ve hava döngüsünü sağlıklı bir biçimde gerçekleştirecek stratejiler ve eylemler geliştirilmektedir.
- Yerleşimlerin fiziki planlarının hazırlanmasında, bu havza planlama ölçeğinden gelen yönlendirmeler göz önüne alınmakta ve fiziki planlar ile havza planları arasında uyum sağlanmaktadır.
- İzmir'de başlayan havza çalışmaları umut vericidir. Ancak belirlenen stratejilerin hayata geçirilmesi için kurumlar arası işbirliğinin sağlanması gereklidir.
- Kırsal alan planlamasına önem verilmeli, bu alanda uzmanlıklar ve yerelde kurumlar oluşturulmalıdır.
- Planlama eğitiminde bu yaklaşımın gerekliliği göz önüne alınmalı ve eğitim planları buna göre düzenlenmelidir.

Yeni yüzyıla bakış

- İklim Krizini göz önüne alarak yaşam biçimimizi ve yapılı çevre üretim süreçlerimizi değiştirmeliyiz.
 - su tasarrufu bilinci ilkokuldan itibaren geliştirilmelidir.
 - atık azaltma ve ayrıştırma ve geri dönüşüm alışkanlığı ve gerekli alt yapı oluşturulmalıdır.
 - yöreye özgü ve az su tüketen bitkisel üretim yapılmalıdır,
 - peyzaj düzenlemelerinde su istemeyen bitkiler kullanılmalıdır,
 - yağmur suyu hasadı yapılmalıdır ve atık su sisteminden ayrıştırılmalıdır,
 - gri su sistemi altyapısı oluşturulmalıdır,
 - yapılı çevre üretiminde geri dönüştürülebilir malzemeler kullanılmalıdır,
 - yapılarda doğal iklimlendirme çözümlerine gidilmelidir,
 - yaya, bisiklet ve toplu taşıma sistemleri geliştirilmelidir,
 - mimarlık ve mühendislik eğitiminde, bu bağlamda yeni düzenlemelere gidilmelidir.

Yeni yüzyıla bakış

- Gerek ülkemizde, gerekse de İzmir'de yaşadığımız doğal afetler ve ne yazık ki büyük kayıplarımız, afet risklerini azaltmanın ne denli ciddi bir başka konu olduğunu bize gösterdi.
- Afet risklerini azaltmak için, öncelikle mevcut yapıları çevre içinde yer alan ve yüksek riske sahip yerleşim alanları belirlenmelidir. Dere yataklarında, heyelan alanlarında, alüvyon zemin/gevşek zemin/ zemin suyu yüksek zeminlerde yapılaşmış **ve mühendislik hizmeti almamış yapılar öncelikle olmak üzere**, yıkılmalı ve uygun zemin yapısına sahip yerlerde yeni yapılar yapılmalıdır.
- Zemin sorunu olan alanlardaki **kamu yapıları** incelenmeli ve sağlam zemine sahip yerlerde yeni kamu yapıları yapılmalıdır.
- Afet toplanma alanları, gerekli alt yapı ve donatıyla düzenlenmelidir.
- Fiziki planlar, afet riski göz önüne alınarak revize edilmelidir.
- Planlama, mimarlık ve mühendislik eğitimi bu bağlamda gözden geçirilmelidir.

Yeni yüzyıla bakış

- Yaşam çevrelerinin üretiminde, yerelin bilgisine, gerçekliğine ulaşmak, çok disiplinli ekiplerle çalışmak, katılım süreçlerini hayata geçirmek, birlikte üretmek ve yaşatmak ve gerektiğinde birlikte eyleme geçerek mücadele etmek yaşamsal öneme sahiptir.
- Özellikle İzmir kenti, gerek meslek odalarıyla, gerek diğer STK'larıyla ve yerel yönetimiyle ve üniversiteleriyle katılım süreçlerine açık olduğunu göstermiş ve kıymetli deneyimleri hayata geçirmiştir.
- Katılım bilincinin, farklı katılım süreç ve yöntemlerinin neler olduğunun eğitim programlarında yer alması ve örnek çalıştaylar , uygulamalar düzenlenmesi, bu bağlamda önemlidir.

izlediđiniz için teŖekkürler

Diliyorum ki hepiniz, sağlıklı, güvenli ve barıŖ içinde bir dünyada yaŖamlarınızı sürdürürsünüz. Sevgilerimle..